

UKÁZKA ZADÁNÍ KLAUZURNÍ PRÁCE

Bc. studijní program Bohemistika pro cizince

Bakalářská klauzurní zkouška je písemná, trvá 90 minut a má dvě části:
TEST a PÍSEMNÁ REPRODUKCE POSLECHU

TEST

Úkoly klauzurního testu vycházejí ze zdrojového textu.
Ověřují znalosti v následujících oblastech:

- I. Porozumění textu a jeho stylové charakteristiky
- II. Morfologie, sémantika a slovtvorba
- III. Syntax

Příklad zdrojového textu

Nechte se provést minulostí českých zemí od 8. století až do první světové války! Na celkové ploše 1 300 m² uvidíte na 2 000 exponátů, které dohromady vyprávějí poutavý příběh naší historie.

Expozice *Dějiny* v Národním muzeu zachycuje v celkem sedmi sálech minulost českých zemí od 8. století až do první světové války. Svým rozsahem i množstvím sbírkových předmětů se v našich zemích jedná o zcela ojedinělý muzejní projekt ilustrující tak dlouhý časový úsek. Expozice nabízí možnost zorientovat se v českých dějinách a pochopit nejen události jako takové, ale i souvislosti mezi nimi a utvořit si celistvý obrázek naší minulosti. Setkáte se zde s exponáty od nejmenších předmětů středověkých šperků nebo drobných artefaktů dokumentujících každodenní život lidí až po největší předmět v podobě arcibiskupského kočáru z 18. století, který lze s trochou nadsázky označit za Ferrari své doby.

Úvodní sály jsou věnovány období středověku – osídlování českého území, ustavování českého státu a kontaktům s okolními zeměmi, strukturu a systému středověké společnosti, pronikání křesťanství a každodennímu životu ve středověku. Nechybí ani první písemné památky dokumentující počátky a rozvoj vzdělanosti.

Hned při vstupu do prvního sálu vás doslova ohromí velká obranná zeď středověkého hradiště, do jejíž druhé strany jsou zabudovány vitríny s ukázkami impozantního bohatství středověkých archeologických nálezů z českého území. Ve stejném prostoru se pak nachází také stavba rotundy. Prohlédnout si můžete modely opevněného osídlení nebo třeba ukázky dobové zbroje. Pozornost se věnuje v hojné míře také středověkému výtvarnému umění a kultuře.

Raný novověk reprezentují sály tematicky zaměřené na třicetiletou válku, její průběh a na rekatolizaci. Dominanty zde tvoří model barokní kaple a cyklus obrazů svatojánské legendy a kultu. V další části se setkáte s dynastií Habsburků, proniknete do osvícenství a také se seznámíte s dvorskou kulturou. Ústředním předmětem je bezpochyby unikátní arcibiskupský kočár.

Pozornost části expozice je rovněž zaměřena na rozvoj poznání a vědy od 16. do 19. století., na emancipaci a specializaci věd a uplatnění vědeckého poznání v oborech, které jsou lidem prospěšné.

Období tzv. dlouhého 19. století (od 80. let 18. století do r. 1914) je zasvěcen poslední ze sálů expozice. Prostoru vévodí velký model budovy Národního muzea rozložený do jednotlivých částí, v nichž jsou umístěny sbírkové předměty. Hlavními tématy postupujícími sálem je způsob vlády v monarchii, politický přelom roku 1848 a liberální reformy, dále pak národnostní problematika v období moderního nacionálního uvědomování, společenský pokrok a vznik moderní společnosti.

Hned v šesti sálech expozice se nachází velkoformátová videa, která svým zpracováním dokáží zcela vtáhnout do atmosféry zobrazovaných událostí. Prožít tak můžete například průběh staroměstské exekuce roku 1621 nebo se ocitnete uprostřed bitvy u Kolína roku 1757.

Ty nejmenší návštěvníky pak bezesporu zaujmou předměty, na které si lze sáhnout. Potězkají si tak například středověký meč či palcát, vyzkouší si, jak by jim slušela přílba nebo si prohlédnou nejrůznější štíty s vyobrazenými erby.

Příklady úkolů

I. Porozumění textu

1. Určete hlavní téma textu a podle něj pak formulujte název článku, použijte maximálně pět slov.
2. Komu je text určen, tzn. kdo je jeho adresátem?
3. Jaký má tento článek účel, čeho má docílit?
4. Do kterého funkčního stylu text patří?

II. Morfologie, sémantika a slovtvorba

1. Ve větě *Ústředním předmětem je bezpochyby unikátní arcibiskupský kočár*. Určete slovní druh a mluvnické kategorie tvaru *ústředním* [Určete druh adjektiva, rod, číslo, pád a vzor.]
2. Ve větě *Pozornost je věnována v hojné míře také středověkému výtvarnému umění a kultuře*. Určete slovní druh a mluvnické kategorie tvaru *je věnována*. [Určete osobu, číslo, čas, způsob, slovesný rod, vid, třídu a vzor.]
3. Adjektivum *arcibiskupský (kočár)* nahradte posesivním adjektivem a použijte je ve správném tvaru ve větě *Projeli jsme se ... kočárem*.
4. Dejte do plurálu větu *Rakouský Habsburk, který vládl v době osvícenství*.
5. Určete deklinační vzory substantiv
  - a) *exekuce*
  - b) *meč*
  - c) *část*
  - d) *území*
6. Určete číslo substantiva *dějiny*. Jakým termínem z hlediska mluvnického čísla taková substantiva označujeme?
7. Větu *Doslova vás ochromí ochranná zeď středověkého hradiště* dejte do pasiva.
8. Určete slovní druh a napište, z jakého slova a jakým způsobem vznikla tato slova:
  - a) *osídlování*
  - b) *ustavování*
  - c) *pronikání*
9. Utvořte vidovou dvojici k následujícím slovesům, pokud je to možné:
  - a) *Expozice zachycuje minulost – zachycovat*
  - b) *Expozice nabízí možnost pochopit události – pochopit*
  - c) *V prvním sálu vás ohromí velká obranná zeď – ohromit*
  - d) *Pozornost se věnuje také středověkému umění – věnovat*
  - e) *Ocitnete se uprostřed bitvy u Kolína – ocitnout se*
10. Podle kontextu doplňte vhodný prefix ke slovesnému základu *-táhnout*.
Příklad: Videá, která dokáží zcela vtáhnout do atmosféry zobrazovaných událostí
  - a) *Kočka se -táhla úzkou škvírou v plotě.*
  - b) *Milan je výborný klavírista a může to ve své kariéře hudebníka daleko -táhnout.*
  - c) *Opona se -táhla a byl konec.*
  - d) *Než začala pracovat, -táhla si rukavice.*
  - e) *-táhl z kapsy papír a rozložil ho na stole.*
  - f) *Vzala do ruky rtěnku a -táhla si rty.*
  - g) *Nechali si všechna křesla -táhnout novou látkou.*

- h) *-táhla ruce k objetí.*
 i) *Už jsem tu déle, než je vhodné, zdejší pobyt jsem trochu -táhl.*
 j) *Pro vaz zavázal na uzel a pevně ho -táhl.*
 k) *Věříme, že naše výstava zcela jistě -táhne pozornost návštěvníků.*
 l) *Pokud přistoupíte na naše podmínky, soudní žalobu proti vám -táhneme.*
 m) *Byla mírná, nikdy na své děti ne-táhla ruku.*
11. Podtržené výrazy nahradte synonymy.
 a) *Arcibiskupský kočár lze s trochou nadsázky označit za Ferrari své doby.*
 b) *Velkoformátová videa vás svým zpracováním dokáží vtáhnout do atmosféry zobrazovaných událostí.*
 c) *Poznání v oborech, které jsou lidem prospěšné.*
 d) *Předměty, na které si lze sáhnout, vás zaujímou.*
 e) *Ústředním předmětem je bezpochyby unikátní arcibiskupský kočár.*
12. Nahradte slova cizího původu synonymy českého původu.
 a) *způsob vlády v monarchii*
 b) *období moderního nacionálního uvědomování*
 c) *poslední ze sálů expoziční*
 d) *drobné artefakty dokumentují každodenní život*
 e) *kontakt s okolními zeměmi*
 f) *průběh staroměstské exekuce roku 1621*
 g) *setkáte se s dynastií Habsburků*
13. K podtrženým výrazům použijte slovo vyjadřující opak.
 a) *Model rozložený na stole. – Karty ..... do balíčku.*
 b) *Vznik moderní společnosti – ..... staré společnosti*
 c) *Nechte se provést minulostí – Nechte se provést .....*
 d) *Poutavý příběh naší historie – .....příběh naší historie*
14. Uvedte hyperonymum k následujícím skupinám slov:
 a) *meč, palcát*
 b) *rotunda, kaple, muzeum*
15. Ze substantiva v závorce utvořte adjektivum
 a) (stavba) kámen
 b) (model) příklad
 c) (pozor) návštěvník
 d) (novovek) historie
 e) (muzeum) exponát
 f) (historie) mezník
16. Ze slovesa v závorce utvořte rezultativní adjektivum
 a) (ohromit) návštěvník výstavy
 b) (prohlédnout) model
 c) (věnovat) pozornost
 d) (osvítit) panovník
17. Ze slovesa v závorce utvořte procesuální adjektivum
 a) exponát (vyprávět) poutavý příběh
 b) expozice (zachycovat) minulost
 c) výstava (nabízet) možnost
18. Celý výraz přepište slovy
od 80. let 18. století
19. Věta *Ty nejmenší návštěvníky pak bezesporu zaujmou předměty...* obsahuje nepřímé pojmenování. Jak ho nazýváme?

20. Určete způsob přenosu významu slova Ferrari ve větě *Arcibiskupský kočár z 18. století, který lze s trochou nadsázky označit za Ferrari své doby.*

III. Valence a syntax

1. Tvořte věty v přítomnosti, doplňte prepozici, kde je to nutné.
Průvodce – seznámit – návštěvníci – výstava – zajímavé exponáty
Předměty – které – je možné se dotknout
2. Prostředky dekonkordance vytvořte souvětí.
Zážitky prožité na vlastní oči patří k nejsilnějším.
Pro přiblížení celé situace nám průvodce ukázal drobné artefakty dokumentující každodenní život lidí.
Hned při vstupu do prvního sálu vás doslova ohromí velká obranná zeď.
3. Určete subjekt a predikát (základní skladebnou dvojici) ve větě.
Období 19. století je zasvěcen poslední ze sálů expozice.
4. Určete, který větný člen je vyjádřen podtrženými slovy, a přesně ho pojmenujte (termínem obsahujícím tři slova).
Expozice nabízí možnost zorientovat se v českých dějinách a pochopit události jako takové.
5. Určete typ souvětí.
Pozornost části expozice je rovněž zaměřena na rozvoj poznání a vědy od 16. do 19. století, na emancipaci a specializaci věd a uplatnění vědeckého poznání v oborech, které jsou lidem prospěšné.
6. Určete druh vedlejší věty v souvětí.
Hned při vstupu do prvního sálu vás doslova ohromí velká obranná zeď středověkého hradiště, do jejíž druhé strany jsou zabudovány vitríny s ukázkami imponujícího bohatství středověkých archeologických nálezů z českého území.

PÍSEMNÁ REPRODUKCE POSLECHU

Úkolem této části klauzurní zkoušky je napsat ucelený a dobře strukturovaný text na základě poslechu. Student vytváří volnou reprodukci audiálního textu na základě vlastních, nikoli z textu přímo přejatých formulací.

Rozsah textu: 250 až 350 slov. Hodnotí se porozumění zdrojovému textu, koherence vlastního textu, morfológická a syntaktická správnost, slovosled a pravopis.